

Gruodį ir sausį, sutrumpėjus šviesiajam paros metui, tradiciškai fiksuojama daugiausia tragiškų eismo įvykių su pėsčiaisiais, o priešpaskutinė 2019 m. bei pirmoji 2020 m. diena Lietuvoje taip pat buvo paženklintos pėsčiųjų žūtimis. Pasak eismo saugumo specialistų, šiemetinė žiema yra itin pavojinga pėstiesiems - šalikelėse nėra sniego sluoksnio, kuris sutemus pašviesintų aplinką ir pagerintų matomumą.

„Esant tokioms aplinkybėms, atsakingai turi elgtis ne tik pėstieji, kurie sutemus privalo naudoti šviesą atspindinčias priemones - žmogus su atšvaitu yra matomas maždaug 3 kartus didesniu atstumu. Tamsiausiais metų mėnesiais lygiai taip atidesni turėtų būti ir vairuotojai - tiek pasirinkdami oro sąlygoms tinkamą saugų greitį, tiek ir vengdami bet kokių pašalinių veiklų, kurios kad ir trumpam nukreipia žvilgsnį bei dėmesį nuo kelio“, - sako draudimo bendrovės BTA Ekspertizių skyriaus centro vadovas Andrius Žiukelis.

Gruodis ir sausis - tragiškiausi mėnesiai pėstiesiems

Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos (LAKD) duomenimis, 2018 metais daugiausia pėsčiųjų žuvo sausio mėnesį, o daugiausia eismo įvykių, kurių metu nukentėjo ir buvo sužeisti pėstieji, užfiksuota gruodį.

2019 metais ir pirmasis žiemos mėnuo pasižymėjo tragiškų eismo įvykių gausa. Lietuvos kelių policijos duomenimis, 2019 m. lapkritį dėl pėsčiųjų padarytų KET pažeidimų įvyko net 44 proc. eismo įvykių, kuriuose žuvo žmonės - tai triskart daugiau nei per pirmuosius 10 metų mėnesių (15 proc.).

Pasak A. Žiukelio, šiemetinė žiema palanki ir dviračių bei paspirtukų savininkams - nors jų skaičius keliuose gerokai mažesnis nei šiltuoju periodu, tačiau kaimo vietovėse esant sausam ir palyginti šiltam orui dviračiai išlieka populiari susisiekimo priemonė: „Deja, toli gražu ne visi dviračių vairuotojai pasirūpina liemenėmis, atšvaitais, žibintais“.

Saugumo kelyje pamokos - nuo mažens

Eksperto nuomone, pėsčiųjų bei dviratininkų elgsenos taisyklių būtina mokytis nuo pat mažų dienų. Čia pavyzdį pirmiausia turėtų rodyti tėvai, sutemus į gatvę su atžalomis eidami tik prisisekę atšvaitus, pagal poreikį - ir dėvėdami ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais. Analogiškai būtina pasirūpinti ir mažųjų bendrakeleivių apranga.

„Tiesa, bendra metinė statistika rodo, kad gyventojų sąmoningumas didėja ir jie gatvėje elgiasi vis atsakingiau - LAKD duomenimis, pastaruosius kelerius metus pėstieji sukelia

mažiau nei po 7 proc. visų eismo įvykių, kai prieš 15-17 metų šis skaičius viršydavo 20 procentų. Atšvaitų bei kitų šviesą atspindinčių priemonių naudojimas tarp pėsčiųjų vis dažniau tampa taisykle, o ne jos išimtimi. Visgi, nepaisant gerėjančios bendros metinės eismo įvykių statistikos, žiemos mėnesiai ir toliau išsiskiria tragiškų įvykių gausa“, – pastebi A. Žiukelis.

BTA inicijuotas reprezentatyvus gyventojų nuomonių tyrimas, kurį 2019 m. spalį atliko „Spinter tyrimai“, parodė, kad vos 6 proc. gyventojų nenaudoja jokių matomumą didinančių priemonių tamsiu paros metu eidami neapšviestu kelkraščiu, važiuojamosios dalies kraštu ar kirsdami kelią nepažymėtoje vietoje.

Populiareja alternatyvos atšvaitams

Tyrimo duomenimis, atšvaitus naudoja 39 proc., ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais – 16 proc. gyventojų.

21 proc. gyventojų eidami tamsoje pasišviečia mobiliųjų telefonų žibintuvėliais, o 18-25 metų amžiaus jaunimo grupėje tokių yra net 30 proc. A. Žiukelio teigimu, toks variantas yra daug kartų geriau negu joks, bet visgi jis turėtų būti naudojamas ne vienas, o kartu su kitomis šviesą atspindinčiomis priemonėmis.

Žibintuvėlio pliusas yra tai, kad juo galima pasišviesti kelią – tai pėsčiąjį saugo nuo užkliuvimo, pargriuvimo, be to, žibintuvėlis pats yra šviesos šaltinis. Minusai – priešingai nei įprasti atšvaitai, telefono žibintuvėlis šviesą skleidžia tik viena kryptimi.

„Tuo tarpu atšvaitas yra priemonė, apie kurią nereikia galvoti – nei kur atsukti, nei kaip atsukus laikyti. Pakanka neužmiršti jo prisitvirtinti dešinėje drabužių pusėje, automobilių žibintų lygyje“, – pastebi BTA ekspertas.

